

BALTIJOS TAUTŲ LIKIMAS (JŲ TARPTAUTINIS STATUSAS)

Šio karo metu Baltijos tautoms suskambėjo stiprinantis balsas iš vietos, kuri buvo pavadinta esanti „kažkur Atlante“. Britų Imperijos Ministerio Pirmininko ir Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidento ten išdirbtoji Charta nustato, kad po šio karo neturės būti daroma jokių teritorinių pakeitimų, kurie nebūtų priimti suinteresuotųjų tautų laisvai išreikšta valia (Chartos 2 straipsnis). Vadovaudamiesi tarptautinės teisės senu demokratiniu principu dėl tautų teisės pačioms nuspręsti savo likimą, anglosaksų demokratijų šefai Atlanto Chartos 3 straipsnyje pareiškia, jog jie „respektuoja visų tautų teisę pasirinkti tokią valdžios formą, kokioje jos trokšta gyventi; jie nori, kad būtų sugrąžintos suvereninės teisės ir laisvos valdžios reiškinys tiems, iš kurių tai jėga buvo atimta“. Štai principai, kurie be jokios abejonės liečia ir Baltijos valstybes.

Tenka dabar išsiaiškinti, kokias formas turės įgauti tasai ateities statusas ir kokius teigiamus rezultatus galės jis duoti Baltijos tautoms. Šiandien mes nenorime leisti į diskusijas liečiančias dabartinį Baltijos tautų statusą Sovietų Sąjungos rėmuose. Pasitenkinkime tuo tarpu pareiškimu, jog baisiose rungtynėse, kurios šiuo metu lošiamos Europos rytuose, Baltijos tautos jokia būdu negali būti užmirštos. Jos negali būti išskirtos iš būsimosios tarptautinės santvarkos jau vien dėl tos pagrindinės priežasties, kad jos yra tautos kaip tik ta prasme, kurią joms suteikia Atlanto Charta, užtikrinanti joms laisvą ir nepriklausomą ateitį. Iš kitos pusės, šios tautos per 22 savo nepriklausomo gyvavimo metus yra įrodžiusios savo pilną sugebėjimą gerai sutvarkytam ir klestinčiam valstybiniam gyvenimui. Kad baltai nori ir trokšta gyventi laisvi, tai yra parodžiusios jų šimtmetinės kovos dėl nepriklausomybės ir jų atkakliausias priešinimasis nacių okupacijai, 1941–1944 metais. Šios tautos savo slaptosios spaudos ir gausių slaptųjų susigrupavimų balsais yra reiškusios savo ryžtingą valią laisvos gyventi ir ieškojusios priemonių nublokšti nacių jungą.